

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu

(Narodne novine br. 151/22)

RADNO VRIJEME i PLAĆA

Mirela Bojić, dipl. iur.

Brač, 21. travnja 2023.

RAZLOZI I TEMELJ ZA IZMJENE I DOPUNE ZOR-A

- **Program Vlade RH 2020. do 2024.** - Programsko područje I.I. Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost; Poticanje rada, zapošljavanja i rast plaće
- **Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. do 2026.**
- **Nacionalna razvojna strategija do 2030.**
- **Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje od 2021. do 2027.**
- **Usklađivanje Zakona o radu s dvije nove EU direktive:**
  - *Direktiva (EU) 2019/1152 o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji*
  - *Direktiva (EU) 2019/1158 o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi*

RADNO VRIJEME

RASPORED RADNOG VREMENA

✓ Pojam radnog vremena - važeći članak 60. ZOR-a se nije mijenjao

Novi članak 60.a - Raspored radnog vremena

(ranije dio članka 66. ZOR-a)

- ✓ Odredbe ZOR-a usklađuju se s definicijom rasporeda rada iz Direktive (EU) 2019/1152
- **Raspored radnog vremena je raspored trajanje rada radnika kojim se utvrđuju dani i sati kada obavljanje posla u tim danima počinje i završava.**
- Raspored radnog vremena može biti **jednak ili nejednak**, ovisno o tome je li trajanje rada jednako ili nejednako raspodijeljeno po danima, tjednima ili mjesecima.
- Raspored radnog vremena **utvrđuje se propisom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu**, a ako raspored radnog vremena nije utvrđen na jedan od navedenih načina, o rasporedu radnog vremena odlučuje **poslodavac pisanom odlukom**.

RADNO VRIJEME

RASPORED RADNOG VREMENA

- Poslodavac mora **najmanje tjedan dana unaprijed obavijesti radnika o njegovom rasporedu ili promjeni njegovog rasporeda radnog vremena, osim u slučaju nastanka prijekne potrebe za radom radnika** kada je poslodavac o rasporedu radnog vremena ili njegovoj promjeni dužan obavijestiti radnika **u razumnom roku do početka obavljanja posla.**
- **Definicija prijekne potrebe** - one okolnosti koje poslodavac nije mogao predvidjeti niti izbjeći, a koje promjenu rasporeda radnog vremena radnika čine nužnom.

NAČELO NEDOSTUPNOSTI:

- ✓ Tijekom korištenja prava na odmore i dopuste propisane odredbama Zakona o radu radnik i poslodavac moraju **voditi računa o ravnoteži između privatnog i poslovnog života i načelu nedostupnosti u profesionalnoj komunikaciji**, osim ako se radi o prijeknoj potrebi, odnosno kada se zbog prirode posla komunikacija s radnikom ne može isključiti ili kada je kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu ugovoreno drukčije.
- **CILJ:** sprječavanja pojave prekomjernog rada te stalne dostupnosti putem informacijsko komunikacijskih sredstava

RADNO VRIJEME

RASPORED RADNOG VREMENA

✓ Odredbe članka **61. i 62. ZOR-a** usklađuju se s uređenjem instituta dodatnog rada radnika

U članku 61.:

✓ **brisan je stavak 3.** o mogućnosti i uvjetima za sklapanje ugovora o dodatnom radu radnika koji kod prvog poslodavca radi u punom radnom vremenu

U članku 62.:

✓ **mijenja se stavak 2.** i glasi: *Radnik ne može kod više poslodavaca raditi s ukupnim radnim vremenom dužim od 40 sati tjedno, osim u slučaju iz članka 18.a ovoga Zakona.*

✓ **briše se stavak 3.** o dodatnom radu radnika koji radi u nepunom radnom vremenu kod više poslodavaca s ukupnim punim radnim vremenom.

▪ **Dodatni rad radnika reguliran je novim člankom 18.a ZOR-a**

RADNO VRIJEME

UVJETI RADA U NEPUNOM RADNOM VREMENU

U članku 63. dodaju se novi stavci 5.,6.,7. i 8.

- ✓ odredba koja regulira **uvjete rada radnika koji rade u nepunom radnom vremenu** usklađuje se s Direktivom (EU) 2019/1152 kojom je uređen prijelaz na drukčiji oblik zaposlenja
- ✓ **pravo radnika** koji u nepunom radnom vremenu kod poslodavca radi najmanje šest mjeseci i kojem je završilo razdoblje probnoga rada, ako je bilo ugovoreno, **da zatraži sklapanje ugovora o radu na puno vrijeme**
- ✓ dužnost poslodavca da razmotriti mogućnost sklapanja ugovora o radu na puno vrijeme
- ✓ **u slučaju nemogućnosti** sklapanja ugovora o radu na puno radno vrijeme, poslodavac radniku mora dostaviti **obrazloženi, pisani odgovor** u roku od 30 dana od dana zaprimanja zahtjeva (u roku od 60 dana ako poslodavac zapošljava manje od 20 radnika)
- ✓ ako radnik poslodavcu uputi **naknadni sličan zahtjev** - obveza poslodavca na **obrazloženi, pisani odgovor** u roku od 30 dana (60 dana ako poslodavac zapošljava manje od 20 radnika), **samo ako je od prethodno podnesenog zahtjeva radnika proteklo najmanje 12 mjeseci**

RADNO VRIJEME

PREKOVREMENI RAD

✓ Skraćeno radno vrijeme - važeći članak 64. ZOR-a se nije mijenjao

U članku 65. mijenja se stavak 6. i dodaju novi stavci 7. i 8.

- ✓ odredba se usklađuje s Direktivom (EU) 2019/1158 - uređuje se **dopuštenost određivanja prekovremenog rada određenoj kategoriji radnika samo uz njihovu pisanu izjavu o dobrovoljnom pristanku na takav rad** (u cilju njihove dodatne zaštite odnosno sprječavanja prekomjernog trajanja rada)
- ✓ umjesto dosadašnje zaštite roditelja s djetetom do tri godine života i samohranog roditelja s djetetom do šest godina života, propisuje se **zaštita roditelja s djetetom do osam godina života** (trudnica i radnik koji radi u nepunom radnom vremenu kod više poslodavaca i dalje su zaštićene kategorije radnika u ovom smislu)
- ✓ **Dodatni rad** - matični poslodavac može radniku koji radi u dodatnom radu naložiti prekovremeni rad samo ako radnikov dostavi pisanu izjavu o dobrovoljnom pristanku na takav rad, a poslodavac kod kojeg radnik obavlja dodatan rad ne smije naložiti prekovremeni rad.
- ✓ **Izuzetak od pravila - u slučaju više sile**

RADNO VRIJEME

NEJEDNAKI RASPORED RADNOG VREMENA

U Članku 66. - nejednaki raspored radnog vremena:

- ✓ institut nejednakog rasporeda radnog vremena redefiniran je u okviru novog uređenja radnog vremena kao cjeline.
- ✓ **dio odredaba prebačen je u novi članak 60.a** (dosadašnji stavci 1.,2.,3.,4. i 15.)
- ✓ zadržane su sve ostale odredbe kojima se uređuje nejednaki raspored radnog vremena
- ✓ Preraspodjela radnog vremena - važeći članak 67. ZOR-a se nije mijenjao

Nejednaki raspored radnog vremena u dodatnom radu - novi članak 18.b

Ako je raspored radnog vremena u dodatnom radu utvrđen kao nejednaki, **tjedno radno vrijeme u dodatnom radu smije biti duže od osam sati tjedno, ali ne duže od 16 sati tjedno, uključujući i prekovremeni rad kada je Zakonom o radu dozvoljen.**

Ako je radno vrijeme iz ugovora o dodatnom radu nejednako raspoređeno, **razdoblje takvog rasporeda ne može biti kraće od mjesec dana niti duže od jedne godine** te tijekom tako utvrđenog rasporeda radno vrijeme mora odgovarati radnikovu ugovorenom radnom vremenu.

Ako je radno vrijeme iz ugovora o dodatnom radu nejednako raspoređeno, radnik u dodatnom radu **u svakom razdoblju od četiri uzastopna mjeseca ne smije raditi duže od prosječno osam sati tjedno, uključujući i prekovremeni rad kada je Zakonom o radu dozvoljen.**

Nejednaki raspored radnog vremena u dodatnom radu dozvoljen je pod uvjetom da je radnik dostavio poslodavcu pisanu izjavu o dobrovoljnom pristanku za takav rad duži od osam sati tjedno.

RADNO VRIJEME

ZAŠTITA ODREĐENIH KATEGORIJA RADNIKA

- **U članku 68.** - novi naslov: Zaštita određenih kategorija radnika (ranije *Zaštita posebno osjetljivih skupina radnika*)
- ✓ Trudnica, **roditelj s djetetom do osam godina života, radnik koji radi s polovicom punog radnog vremena, koji radi s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta ili radi s polovicom punog radnog vremena radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju** u skladu s propisom o rodiljnim i roditeljskim potporama, radnik koji radi u nepunom radnom vremenu kod više poslodavaca te radnik koji radi u dodatnom radu mogu raditi u nejednakom rasporedu i preraspodjeli radnog vremena samo ako dostave poslodavcu pisanu izjavu o dobrovoljnom pristanku na takav rad.
- ✓ Radnik s djetetom do osam godina života te radnik koji pruža osobnu skrb, a koji je kod poslodavca u radnom odnosu proveo šest mjeseci, bez obzira na to je li ugovor o radu sklopljen na određeno ili na neodređeno vrijeme, zbog svojih osobnih potreba može od poslodavca, za određeno vremensko razdoblje, **zatražiti izmjenu ugovora o radu kojim se mijenja ugovoreno puno radno vrijeme radnika na nepuno radno vrijeme, odnosno zatražiti promjenu ili prilagodbu rasporeda radnog vremena.**
- ✓ **Poslodavac je dužan**, uzimajući u obzir potrebe organizacije rada, **razmotriti mogućnost** izmjene ugovora o radu, odnosno promjene ili prilagodbe rasporeda radnog vremena radnika te mu u razumnom roku, a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnesenog zahtjeva, odgovoriti pisanim putem, uz obrazloženje u slučaju odbijanja zahtjeva ili njegova usvajanja s odgovornim početkom primjene.

RADNO VRIJEME OGRANIČENJA RADI POSEBNE ZAŠTITE DJETETA I MALOLJETNIKA

Novi članak 68.a - Ograničenja radi posebne zaštite djeteta i maloljetnika

- ✓ ograničenja radi posebne zaštite djeteta i maloljetnika, pri čemu se ograničenja određuju u skladu s Direktivom 94/33/EZ o zaštiti mladih ljudi na radu
- ✓ **u okviru učenja temeljenog na radu u skladu s propisom o strukovnom obrazovanju**, dijete s navršenih 14 godina koje više ne pohađa obvezno osnovno obrazovanje ne smije obavljati poslove duže od osam sati dnevno i 40 sati tjedno, neovisno o tome obavlja li rad kod jednog ili više poslodavaca.
- ✓ **u okviru obavljanja povremenog rada redovitog učenika u skladu s propisom o obavljanju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem**, dijete s navršenih 14 godina koje više ne pohađa obvezno osnovno obrazovanje ne smije obavljati poslove duže od sedam sati dnevno i 35 sati tjedno za poslove koji u razdoblju kada nema nastave traju duže od tjedan dana.
- ✓ pravo na dnevni odmor od najmanje 14 sati neprekidno tijekom vremenskog razdoblja od 24 sata
- ✓ zabrana i ograničenja noćnog rada

RADNO VRIJEME

MOGUĆNOST DRUKČIJEG UREĐENJA RADNOG VREMENA

U članku 88. - mijenjaju se stavci 1. i 2.

- ✓ propisuje se da se na **pomorce i stručne radnike** na pomorskim objektima te na druge radnike na pomorskim plovilima koja imaju obilježja javnih brodova, ne primjenjuju odredbe Zakona o radu o radnom vremenu, stanci te o dnevnom i tjednom odmoru te se propisuje obveza donošenje pravilnika o radnom vremenu, stanci, odmorima i dopustima radnika na pomorskim ribarskim plovilima, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za ribarstvo.

SAMOSTALNOST U ODREĐIVANJU RADNOG VREMENA:

- ✓ **radnici za koje, zbog posebnosti njihovog posla, radno vrijeme nije moguće mjeriti ili unaprijed odrediti ili ga radnici određuju samostalno** (radnik koji ima status rukovodeće osobe, radnik član obitelji poslodavca fizičke osobe koji živi u zajedničkom kućanstvu s poslodavcem i koji u radnom odnosu obavlja određene poslove za poslodavca i slično)
- ✓ **rad na izdvojenom mjestu rada i rada na daljinu** - odredbe o rasporedu radnog vremena, prekovremenom radu, preraspodjeli radnog vremena, noćnom radu i stanci na takve oblike rada primjenjuju se ako posebnim propisom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu nije drukčije uređeno

RADNO VRIJEME NEIZMIJENJENJE ODREDBE

- ✓ **Članak 69. - noćni rad** - članak ostao isti
- ✓ **Članak 70. - zabrana noćnog rada** - članak ostao isti
- ✓ **Članak 71. - rad u smjena** - članak ostao isti
- ✓ **Članak 72. - obveze poslodavca prema noćnim i smjenskim radnicima** - članak ostao isti

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

DEFINICIJA PLAĆE

Članak 90. - Plaća

- ✓ Plaća se definira kao **primitak radnika koji poslodavac isplaćuje radniku za obavljene rad u određenom mjesecu**. Poslodavac je dužan radniku obračunati i isplatiti plaću koju radnik ostvaruje prema propisanim, utvrđenim ili ugovorenim osnovama odnosno mjerilima određenim posebnim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.
- ✓ **Plaća se može sastojati od osnovne odnosno ugovorene plaće, dodataka i ostalih primitaka**
- ✓ **Dodaci** su definirani kao novčani primici radnika koje radnik ostvaruje na temelju posebnog propisa, kolektivnog ugovora, pravilnika o radu ili ugovora o radu razmjerno odrađenim radnim satima pod određenim uvjetima (otežani uvjeti rada, prekovremeni rad, noćni rad, rad nedjeljom, rad blagdanom i sl.) i koje ostvaruje neovisno o efektivnom radu (uvećanje za navršene godine radnoga staža i sl.), odnosno koje u skladu s propisanim, utvrđenim ili ugovorenim kriterijima i visini ostvaruje ovisno o ostvarenim rezultatima poslovanja i radnoj uspješnosti (stimulacija i sl.).
- ✓ Poslodavac je dužan dodatke obračunati u iznosu i na način koji je utvrđen posebnim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, pri čemu povećanje plaće iz članka 94. stavka 1. Zakona o radu (otežani uvjeti rada, prekovremeni rad, noćni rad, rad nedjeljom, blagdanom i neradnim danom prema posebnom propisu) ne smije obračunati na iznos manji od iznosa minimalne plaće u skladu s posebnim propisima.
- ✓ **Ostali primici** su primici radnika koje poslodavac radniku isplaćuje u novcu ili naravi na temelju kolektivnog ugovora, pravilnika o radu, akta poslodavca ili ugovora o radu.

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

PLAĆA U BRUTO IZNOSU

- ✓ Plaća u smislu Zakona o radu je **plaća u bruto iznosu koji se sastoji od iznosa za isplatu radniku i javnih davanja iz plaće u skladu s posebnim propisima.**
- ✓ podatak o bruto plaći kao obvezni sadržaj ugovora o radu - promjena u članku 15. ZOR-a
- ✓ ugovor o radu mora sadržavati **podatak o bruto plaći, uključujući bruto iznos osnovne odnosno ugovorene plaće, dodacima te ostalim primicima za obavljeni rad** i razdobljima isplate tih i ostalih primitaka na temelju radnog odnosa na koja radnik ima pravo
- ✓ umjesto podataka o bruto plaći može se u ugovoru o radu, odnosno potvrdi o sklopljenom ugovoru o radu uputiti na odgovarajući zakon, drugi propis, kolektivni ugovor ili pravilnik o radu kojim se uređuje ovo pitanje
- ✓ prijelaznim i završnim odredbama nije propisana obveza usklađivanja prethodno sklopljenih ugovora o radu u ovom smislu

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

PRIMICI NA TEMELJU RADNOG ODNOSA

Novi članak 90.a - Primici radnika na temelju radnog odnosa

- ✓ Primici koje radnik može ostvariti na temelju radnog odnosa su:
  - primici koje poslodavac, u skladu s propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, aktom poslodavca ili ugovorom o radu isplaćuje radniku **kao materijalno pravo iz radnog odnosa** (jubilarna nagrada, regres, božićnica i sl.)
  - primici koje poslodavac, u skladu s propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, aktom poslodavca ili ugovorom o radu isplaćuje radniku, a **koji predstavljaju naknadu troška**
- ✓ primici koji se isplaćuju radniku kao materijalno pravo iz radnog odnosa ne smatraju se plaćom u smislu članka 90. Zakona o radu

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

NAČIN ODREĐIVANJA PLAĆE

Novi članak 90.b - Način određivanja plaće

- ✓ **Plaća mora biti ugovorena, utvrđena ili propisana u brutoiznosu.**
- ✓ Ako osnove i mjerila za isplatu plaće nisu uređeni kolektivnim ugovorom, poslodavac koji zapošljava najmanje 20 radnika dužan ih je utvrditi pravilnikom o radu, a poslodavac koji nije u obvezi donošenja pravilnika ili pravilnikom o radu osnove i mjerila nije utvrdio, dužan ih je ugovoriti ugovorom o radu sklopljenim s radnikom.
- ✓ Ako plaća nije određena posebnim propisom, kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu, a ugovor o radu ne sadrži dovoljno podataka na temelju kojih bi se ona mogla odrediti, poslodavac je dužan radniku isplatiti primjerenu plaću.
- ✓ Pod primjerenom plaćom smatra se plaća koja se redovito isplaćuje za jednaki rad, a ako takvu plaću nije moguće utvrditi, plaća koju odredi sud prema okolnostima slučaja.
- ✓ **Osnove i mjerila za isplatu plaće radnika ne mogu biti poslovna tajna.**

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

JEDNAKOST PLAĆA ŽENA I MUŠKARACA

Članak 91. - Jednakost plaća žena i muškaraca

- ✓ **Poslodavac je dužan isplatiti jednaku plaću radnici i radniku za jednak rad ili za rad jednake vrijednosti.**
- ✓ **Jednak rad** obavljaju dvije osobe različitog spola ako: obavljaju isti posao u istim ili sličnim uvjetima ili bi mogle jedna drugu zamijeniti u odnosu na posao koji obavljaju ili je rad koji jedna od njih obavlja slične naravi radu koji obavlja druga, a razlike između obavljenog posla i uvjeta pod kojima ih obavlja svaka od njih nemaju značaja u odnosu na narav posla u cijelosti ili se pojavljuju tako rijetko da ne utječu na narav posla u cijelosti.
- ✓ **Rad jednake vrijednosti** obavljaju dvije osobe različitog spola ako je rad koji jedna od njih obavlja jednake vrijednosti kao rad koji obavlja druga, uzimajući u obzir kvalifikaciju stečenu određenom razinom obrazovanja i narav posla određenu prema objektivnim kriterijima kao što su potrebna znanja, vještine, odgovornost i samostalnost te uvjeti u kojima se rad obavlja.
- ✓ odnosi se i na primitke koje radnik ostvaruje na temelju radnog odnosa
- ✓ Poslodavac je dužan, radi ostvarivanja prava na jednakost plaća žena i muškaraca, na zahtjev radnika, radniku dostaviti podatke o kriterijima na temelju kojih je radnik koji obavlja poslove iste ili slične naravi ostvario plaću, ako takav radnik kod njega postoji.

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

ISPLATA PLAĆE

Članak 92. - Isplata plaće, naknade plaće i primitaka uz plaću

- ✓ Plaća, naknada plaće i ostali primici u novcu obračunavaju se i isplaćuju **radniku na njegov transakcijski račun**. Javna davanja iz plaće i na plaću uplaćuju se na propisane uplatne račune na način i u rokovima u skladu s propisima o porezima i doprinosima.
- ✓ **Iznimno**, iznos ostalih primitaka i primitaka radnika na temelju radnog odnosa može se isplatiti radniku **u gotovu novcu, u skladu s propisima o porezima i doprinosima**.
- ✓ Plaća, naknada plaće i ostali primici isplaćuju se **u rokovima određenim kolektivnim ugovorom ili ugovorom oradu, a najkasnije petnaestog dana tekućeg mjeseca za prethodni mjesec**. Ako je za obavljanje rada ugovoreno ili utvrđeno ostvarivanje prava radnika na primitak u naravi, poslodavac ga je dužan radniku omogućiti do kraja tekućeg mjeseca za koji ostvaruje to pravo.
- ✓ **Zbog neisplate plaće radnik može izvanredno otkazati ugovor o radu**.
- ✓ Nije dopušten sporazum poslodavca i radnika o odricanju od prava na isplatu plaće.

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

ISPRAVE O PLAĆI

Članak 93. - Isprave o plaći, naknadi plaće, otpremnini i naknadi za neiskorišteni godišnji odmor

- ✓ Poslodavac je dužan, najkasnije 15 dana od dana isplate plaće, naknade plaće, otpremnine ili **naknade za neiskorišteni godišnji odmor**, radniku dostaviti obračun iz kojeg je vidljivo kako su ti iznosi utvrđeni.
- ✓ **Poslodavac koji na dan dospelosti ne isplati plaću**, naknadu plaće, otpremninu ili naknadu za neiskorišteni godišnji odmor ili ih ne isplati u cijelosti **dužan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela njihova isplata radniku dostaviti obračun** u kojem će biti iskazan ukupan iznos plaće, naknade plaće, otpremnine ili naknade plaće za neiskorišteni godišnji odmor u propisanom sadržaju te obračun iznosa plaće, naknade plaće, otpremnine ili naknade plaće za neiskorišteni godišnji koji je bio dužan isplatiti u propisanom sadržaju.
- ✓ Poslodavac je dužan u obračunu plaće ili naknade plaće iskazati i iznos dospjelih i isplaćenih primitaka koje radnik ostvaruje na temelju radnog odnosa.
- ✓ **Obračun neisplaćene naknade je ovršna isprava** - lakše ostvarivanje prava iz radnog odnosa

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

POVEĆANJE PLAĆE

Članak 94. - Pravo na povećanu plaću

- ✓ Za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad te za rad nedjeljom, blagdanom i neradnim danom utvrđenim posebnim zakonom radnik ima pravo na povećanu plaću, **u visini i na način određenima kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu**, pri čemu **povećanje za svaki sat rada nedjeljom ne može biti manje od 50 %**.
- ✓ **Otežani uvjeti rada** se definiraju kao uvjeti rada za koje su procjenom rizika na radu kod poslodavca utvrđene opasnosti, štetnosti i naponi koji bi mogli izazvati štetne posljedice za sigurnost i zdravlje radnika. Kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu utvrđuje se za koje poslove koje radnik obavlja kod poslodavca postoje otežani uvjeti rada za koje radnik ostvaruje pravo na povećanu plaću.
- ✓ Ako povećanje plaće za otežane uvjete rada, prekovremeni i noćni rad te za rad blagdanom i neradnim danom nije određeno na jedan od navedenih načina, a ugovor o radu ne sadrži dovoljno podataka na temelju kojih bi se ono moglo odrediti, radnik će ostvariti **pravo na primjereno povećanje plaće**.
- ✓ **Pod primjerenim povećanjem plaće smatra se** povećanje koje se redovito isplaćuje za takav rad, a ako ga nije moguće utvrditi, radnik ostvaruje pravo na povećanje koje odredi sud prema okolnostima slučaja.

PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

NAKNADA PLAĆE

Članak 95. - Naknada plaće

- ✓ Za razdoblja u kojima ne radi zbog opravdanih razloga određenih zakonom, drugim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu radnik ima pravo na naknadu plaće. Zakonom, drugim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu određuje se razdoblje za koje se naknada isplaćuje na teret poslodavca.
- ✓ **Radnik ima pravo na naknadu plaće za vrijeme prekida rada do kojega je došlo krivnjom poslodavca ili zbog drugih okolnosti za koje radnik nije odgovoran.**
- ✓ Radnik koji odbije raditi zbog neprovedenih propisanih mjera zaštite zdravlja i sigurnosti na radu ima pravo naknadu plaće za vrijeme dok se ne provedu propisane mjere zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, ako za to vrijeme ne obavlja druge odgovarajuće poslove.
- ✓ **Visina naknade plaće** utvrđuje se ovim ili drugim zakonom, drugim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, a ako nije tako određena, radnik ima **pravo na naknadu plaće u visini prosječne plaće ostvarene u prethodna tri mjeseca.**
- ✓ Ako radnik u prethodna tri mjeseca nije ostvario plaću, visina naknade plaće određuje se u odnosu na visinu one plaće koju bi u istom razdoblju ostvario da je radio.
- ✓ **Iznimno, ako je do prekida rada došlo u slučaju nastanka izvanrednih okolnosti nastalih uslijed epidemije bolesti, potresa, poplave, ekološkog incidenta i sličnih pojava, radnik ima pravo na naknadu plaće u visini od 70 % prosječne plaće ostvarene u prethodna tri mjeseca, osim ako kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije povoljnije određeno.**

TEMELJNI KOLEKTIVNI UGOVOR ZA JAVNE SLUŽBE

DODATAK I. TKU-A

- ✓ Dodatak I. Temeljnem kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine br. 127/2022) zaključen 31. listopada 2022., a [primjenjuje se od 1. listopada 2022.](#)
- ✓ Dodatak I. TKU-a potpisalo je devet od jedanaest sindikata javnih službi - potpisnika TKU-a, čime je u velikoj mjeri ispunjen potreban uvjet broja potpisnika i područja njihova djelovanja te stoga isti, sukladno odredbama Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata (NN br. 93/2014 i 26/2015) smatra važećim i primjenjuje na svim područjima javnih službi.

Izmjene i dopune sadržane u Dodatku I.:

- 1. POVEĆANJE OSNOVICE ZA IZRAČUN PLAĆA U JAVNIM SLUŽBAMA**
- 2. POVEĆANJE BOŽIĆNICE, REGRESA I DARA ZA DJECU**
- 3. OBVEZA PRISTUPANJA DALJNJIM IZMJENAMA I DOPUNAMA TKU-A U 2023. GODINI**

DODATAK I. TKU-A

POVEĆANJE OSNOVICE ZA IZRAČUN PLAĆA U JAVNIM SLUŽBAMA

- ✓ povećanje osnovice za izračun plaće službenika i namještenika u javnim službama za **6% od 1. listopada 2022. te za dodatnih 2% od 1. travnja 2023. godine.**
- ✓ **od 1. listopada 2022. osnovica iznosi 6.663,47 kuna bruto, odnosno 884,39 eura bruto**
- ✓ **od 1. travnja 2023. osnovica će iznositi 902,08 eura bruto.**
- ✓ osnovica u iznosu od 6.663,47 kuna bruto primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec listopad 2022. koja se isplaćuje u mjesecu studenome 2022., a osnovica u iznosu od 884,39 eura bruto primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec siječanj 2023. koja se isplaćuje u mjesecu veljači 2023. godine.
- ✓ **osnovica u iznosu od 902,08 eura bruto primjenjuje se počevši s plaćom za mjesec travanj 2023. koja će biti isplaćena u mjesecu svibnju 2023. godine.**
- ✓ **○ visini osnovice za 2023. godinu** Vlada RH i sindikati javnih službi obvezali su se **ponovno (dodatno) pregovarati tijekom trećeg tjedna mjeseca rujna 2023.** te u skladu s ekonomskim okolnostima, inflacijom i kretanjima drugih gospodarskih pokazatelja ugovoriti i eventualni dodatni rast osnovice za plaće u 2023. godini.

DODATAK I. TKU-A

POVEĆANJE BOŽIĆNICE, REGRESA I DARA ZA DJECU

- ✓ u 2022. i 2023. godini Dodatkom I. TKU-a povećani su i iznosi godišnje nagrade za božićne blagdane (božićnica), regresa za korištenje godišnjeg odmora te dara u prigodi dana Sv. Nikole.
- ✓ **Božićnica za 2022. je iznosila 1.750,00 kuna neto, a za 2023. ugovorena je u iznosu od 232,27 eura neto**
- ✓ **Regres za korištenje godišnjeg odmora za 2023. iznosit će 232,27 eura neto**
- ✓ **Dar za djecu u prigodi dana Sv. Nikole za 2022. iznosio je 753,45 kuna neto, a za 2023. iznosit će 100,00 eura neto**

DODATAK I. TKU-A

OBVEZA PRISTUPANJA DALJNJIJIM IZMJENAMA I DOPUNAMA TKU-A U 2023.

- ✓ **dodatni pregovori o visini osnovice za 2023.** krajem rujna 2023. godine
- ✓ **„redovni“ pregovori o visini osnovice za izračun plaća za 2024.** godinu prije donošenja Državnog proračuna Republike Hrvatske za narednu godinu (listopad/studenj 2023.)
- ✓ **pregovori o izmjenama i dopunama TKU-a vezano za ugovaranje određenih materijalnih i/ili nematerijalnih prava za članove sindikata potpisnika TKU-a,** odnosno za ugovaranje navedenih prava u većem iznosu/većoj razini za članove sindikata potpisnika TKU-a
- ✓ **pregovori o izmjenama i dopunama TKU-a vezano za „usklađivanje“ odredaba TKU-a s izmjenama i dopunama Zakona o radu** (minimalna visina uvećanja plaće za rad nedjeljom, iznos troškova koje je poslodavac dužan nadoknaditi radniku koji radi na izdvojenom mjestu rada i dr.)

TUMAČENJA TKU-A

Upiti za tumačenje zaprimaju se na adresi Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, odnosno na e-mail adresu: tumacenje.tku@mrosp.hr

Tumačenja zajedničkog Povjerenstva za tumačenje TKU-a imaju pravnu snagu i učinke kolektivnog ugovora i **redovito se objavljuju na web stranicama Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike:**

<https://mrosp.gov.hr/zajednicko-povjerenstvo-za-tumacenje-temeljnog-kolektivnog-ugovora-za-sluzbenike-i-namjestenike-u-javnim-sluzbama-i-tumacenja-od-svibnja-2022-godine/5691>

HVALA NA INTERESU I PAŽNJI !!!

ODGOVORI NA PITANJA